

SAĞLIK HİZMETLERİNDE LİDERLİK: BİBLİYOMETRİK BİR ARAŞTIRMA

Umutcan ALTUN *
Arzu AYDIN **
Zelal ÖZYILDIZ ***
Merdan YILDIRIM ****

ÖZ

Geçmişten itibaren liderlik kavramını değiştiren ve çeşitlendiren ilerlemeler, sağlık alanında da bu kavramın ele alınışını biçimlendirmiş ve araştırmaları derinleştirmiştir. Bu çalışmanın amacı, sağlık hizmetleri alanındaki liderlik konusuna ilişkin güncel literatürü kapsamlı biçimde inceleyerek, mevcut eğilimleri, araştırma alanındaki gelişmeleri ve çalışmalar arasındaki ilişkileri bibliyometrik yöntemler kullanarak analiz etmektir. Çalışmanın verileri, belirlenen anahtar kelimeler kullanılarak Web of Science (WOS) veri tabanından elde edilmiş; analizler VOSviewer ve Bibliometrix yazılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. 2019-2024 yılları arasında SCI-Expanded ve SSCI indeksli dergilerde yayımlanan, İngilizce dilindeki 705 araştırma makalesi incelemeye alınmıştır. Bulgular, 2024 yılının en yüksek yayın sayısına sahip olduğunu; yayınların çoğunun "Nursing" alanında yapıldığını; en çok tercih edilen derginin "Journal of Nursing Management" olduğunu ve en fazla katkısı Amerika Birleşik Devletleri'nin sağladığını, ancak uluslararası iş birliği düzeyinin düşük kaldığını göstermektedir. İnceleme sonucunda, sağlık hizmetlerinde liderlik alanında en çok atıf alan çalışmanın 2020 yılında Journal of Nursing Management dergisinde yayımlandığı, başyazarı Leodoro J. Labrague'nin ise alandaki en üretken ve etkili araştırmacı olduğu belirlenmiştir. Son yıllarda hemşirelik ve dönüşümsel liderlik temalarının, sağlık hizmetlerinde liderlik araştırmalarına yön verdiği görülmektedir. Ayrıca, farklı liderlik stillerini ve alanlarını çoklu paradigma yaklaşımıyla ele alan çalışmalara yönelik ilginin arttığı tespit edilmiştir. Bu çalışma, sağlık hizmetlerinde liderliğe ilişkin son yıllardaki araştırma eğilimlerini sistematik bir çerçevede ortaya koymakta; gelecekte yapılacak araştırmaların tasarımına ve alanın yönelimlerinin analizine katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık hizmetlerinde liderlik, yönetim, bibliyometrik analiz, web of science (wos)

MAKALE HAKKINDA

*Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, umutcanaltun@hacettepe.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-2452-1137>

**Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, arzuaydinn61@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-3116-1451>

***Arş. Gör., Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, zelalozyildiz@baskent.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-6561-6864>

****Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, merdan.yildirim@saglik.gov.tr

<https://orcid.org/0000-0001-5791-0003>

Gönderim Tarihi: 16.08.2025

Kabul Tarihi: 26.11.2025

Atıfta Bulunmak İçin:

Altun, U., Aydın, A., Özyıldız, Z., & Yıldırım, M. (2026). Sağlık hizmetlerinde liderlik: Bibliyometrik bir araştırma. Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, 29(1), 199-218. <https://doi.org/10.61859/hacettepesid.1764522>

LEADERSHIP IN HEALTHCARE: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS

Umutcan ALTUN *
Arzu AYDIN **
Zelal ÖZYILDIZ ***
Merdan YILDIRIM ****

ABSTRACT

Advancements that have historically transformed and broadened the concept of leadership have significantly shaped its approach and accelerated research in healthcare. This study aims to provide a comprehensive analysis of the current literature on leadership in health services. It explores the scope, key trends, and interrelationships of the topic using bibliometric methods. The data of this study were collected from the Web of Science (WOS) database using predetermined keywords, and analyses were conducted with Vosviewer and Bibliometrix. A total of 705 research articles published in English from 2019 to 2024 in SCI expanded and SSCI indexed journals. The findings show that 2024 had the highest number of publications. Most studies focused on nursing, with the Journal of Nursing Management being the most popular publication outlet. The United States contributed the most to the field, although international collaboration remained limited. These findings are meant to guide future research and influence the direction of healthcare studies, promoting ongoing progress in the field. The analysis revealed that the most cited study on healthcare leadership was published in 2020 in the journal of Nursing management, and its lead author, Leodoro J. Labrague was identified as the most productive and influential researcher in the field. In recent years, research on healthcare leadership has mainly centered on nursing and transformational leadership themes. Furthermore, there is a growing interest in studies using a multi-paradigm approach to explore different leadership styles and areas. This study systematically highlights recent trends in healthcare leadership research and aims to inform future study designs and trend analysis in the field.

Keywords: Healthcare leadership, management, bibliometric analysis, web of science (wos)

ARTICLE INFO

* Res. Assist., Hacettepe University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Health Management, umutcanaltun@hacettepe.edu.tr

 <https://orcid.org/0000-0003-2452-1137>

**PhD Student, Hacettepe University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Health Management, arzuaydinn61@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-3116-1451>

***Res. Assist., Başkent University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management,, zelalozyildiz@baskent.edu.tr

 <https://orcid.org/0000-0002-6561-6864>

**** PhD Student, Hacettepe University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Health Management, merdan.yildirim@saglik.gov.tr

 <https://orcid.org/0000-0001-5791-0003>

Received: 16.08.2025

Accepted: 26.11.2025

Cite This Paper:

Altun, U., Aydın, A., Özyıldız, Z., & Yıldırım, M. (2026). Leadership in healthcare: A bibliometric analysis. *Hacettepe Journal of Health Administration*, 29(1), 199-218. <https://doi.org/10.61859/hacettesid.1764522>

I. GİRİŞ

Sağlık kuruluşları, güçlü, kapsamlı ve işbirlikçi liderlik gerektiren karmaşık ortamlarda yer almaktadır (Sonnino, 2016) ve sağlık sistemleri; birbirleriyle karmaşık ve doğrusal olmayan ilişkiler içinde bulunan çok sayıda profesyonel grup, bölüm ve uzmanlık alanından meydana gelmektedir. Böylesi büyük organizasyonlarda, ilişkili alt kültürlerle sahip çok sayıda grup birbirlerini destekleyebilir veya birbirleriyle çatışabilmektedir (Lipman-Blumen, 2004). Bu doğrultuda, liderlerin örgütlerini başarıya ulaştırabilmeleri için; örgüt içindeki farklı meslek grupları arasında uzlaşma ortamı oluşturmaları, etik değerlerin korunmasını sağlamaları, yönetsel yetkinliklerini sürekli geliştirip etkin biçimde kullanmaları ve çevredeki gelişmeleri yakından izleyerek örgütlerini her zaman değişime hazır tutmaları kritik bir önem taşımaktadır. (Uğurluoğlu ve Çelik, 2009). Frenk (2010) sağlık kurumlarındaki bu durumu şu şekilde özetlemiştir: *“Muhtemelen sağlık sistemlerindeki en karmaşık durum, karmaşık politika oluşturma ve uygulama süreçlerine liderlik etmek için stratejik vizyon, teknik bilgi, politik beceriler ve etik yönelim geliştirebilecek kişileri yetiştirmektir. Liderler olmadan, en iyi tasarlanmış sistemler bile başarısız olacaktır.”*

Sağlık kurumları, karmaşık ve değişken çevre koşullarında rekabet edebilmek için sundukları hizmetleri daha etkili, daha düşük maliyetli ve daha kaliteli hale getirmenin yollarını aramaktadır (Uğurluoğlu ve Çelik, 2009). Bu bağlamda liderlik, organizasyon içindeki çeşitlilikten azami ölçüde yararlanmalı, yönetim süreçlerini planlarken kaynakları etkin biçimde kullanmalı ve personeli ortak hedefler doğrultusunda çalışmaya yönlendirmelidir (Al-Sawai, 2013). Sağlık sektörünün pek çok güçlük ve çözülmesi beklenen birçok problemle karşı karşıya kalması (Uğurluoğlu ve Çelik, 2009) ve sektördeki hızlı, kompleks ve aralıklı olan değişimler (Swayne vd., 2006) kurumların yenilik ihtiyacını artırmakta ve kurumlar yenilik üretme şansını artırmak için daha fazla yararlı bilgiye ihtiyaç duymaktadır (Păduraru vd., 2022). Bu noktada bibliyometrik yöntemler, geniş kapsamlı bilimsel verileri incelemek ve analiz etmek amacıyla kullanılan, hem yaygın hem de titiz bir yaklaşım olarak ifade edilmekte (Donthu vd., 2021) ve araştırmacılara daha derin içgörüler edinme ve bilimsel literatür gövdesinin kapsamlı analizlerini gerçekleştirme şansı sunmaktadır (Cheng vd., 2024).

Bibliyometrik analizler araştırmacıların kendi araştırmalarının, alanın daha geniş bağlamındaki konumunu ve etkisini anlamalarına yardımcı olur (Cheng vd., 2024) ve ülke içinde ve uluslararası bağlamdaki bilimsel verilerle ilgili temel bilgiler sağlar. Tüm bu bilgiler sağlık profesyonellerinin karar alma süreçlerini kolaylaştıracak ve sağlıkla ilgili sosyal ağların geleceğini etkileyecektir (Aparicio-Martinez vd., 2019). Bibliyometrik görselleştirmeler araştırmacılara, politika yapıcılara ve halk sağlığı alanında çalışanlara temel bulguları iletmek için erişilebilir bir yolu sağlamaktadır (Aparicio-Martinez vd., 2019). Bu bağlamda çalışmanın amacı, sağlık hizmetlerinde liderlik konusuna yönelik bilimsel literatürün genel görünümünü ortaya koymak, bu alandaki araştırma eğilimlerini, öne çıkan temaları, en üretken yazar, kurum ve ülkeleri belirlemek ve alanın gelişim dinamiklerini bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemektir.

Sağlık alanında bibliyometri ile ilgili yapılmış çalışmaların bazıları çeşitli kısıtlar altında gerçekleştirilmiştir: Örneğin Bhulani vd. (2021) en etkili 100 yayının, Gao vd. (2024) hemşirelikte otantik liderliğin, Kantek vd. (2023) hemşirelik araştırmalarında liderliğin, Sağlam ve Karakışla (2025) hemşirelikte klinik liderliğin bibliyometrik analizini gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada ise spesifik bir alan ve meslek grubu ayırımına gitmeden genel hatlarıyla sağlık hizmetlerinde bibliyometrik bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu, çalışmanın literatürdeki birçok diğer çalışmadan farklı yönünü ortaya koymaktadır. Mevcut çalışma yalnızca sağlık hizmetlerinde liderlik literatürünün genel görünümünü tanımlamakla kalmamakta, aynı zamanda alanın bütüncül yapısını ortaya koyarak mevcut literatürdeki metodolojik ve kapsam sınırlılıklarını aşmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda çalışma kapsamında titiz bir metodolojik süreç gözetilerek şu sorular cevaplanmıştır:

- Çalışmalar en çok hangi temalarda yapılmıştır?
- Yıllar itibarıyla yayın eğilimi nasıl olmuştur?
- En çok yayın yapılan ve atıf alan dergi ve makaleler hangileridir?
- En etkili yazarlar, ülkeler ve kurumlar kimlerdir/hangileridir?

- Hangi ülkeler uluslararası iş birliği içerisindedir?
- İş birliği yapan yazarların odaklandıkları konular nelerdir?
- Temaların mevcut durumu ve gelecekteki yönelimi nasıldır?
- Kavramsal yapıyı neler oluşturmaktadır?

II. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Liderlik 20. yüzyılın başından beri yönetim alanındaki araştırmacıların odak noktası haline gelmiştir (Guand-Lu, vd., 2012). Liderliğin herkes tarafından kabul edilen bir tanımını yapmak zor olmakla birlikte silahlı kuvvetler, iş dünyası, siyaset, din, spor gibi insan faaliyetinin birçok alanında en yaygın kullanılan terimlerden biridir (Silva, 2016). Yukl'a göre (1989) araştırmacılar liderliği en iyi tanımlayan özelliklerin hangileri olduğu konusunda sıklıkla fikir ayrılığına düşseler de ortaklaştıkları iki özellik ön plana çıkmaktadır. Birincisi, liderlik bir grup veya organizasyonun diğer üyeleri üzerinde etki kurmayı; ikincisi, liderliğin bir grup veya organizasyonun hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmayı içermesidir. Bunun yanı sıra liderlik çalışmalarının öncülerinden biri olarak kabul edilen Warren Bennis, liderliği *"kendini bilmenin, iyi iletilen bir vizyona sahip olmanın, meslektaşlar arasında güven oluşturmamanın ve kendi liderlik potansiyelini gerçekleştirmek için etkili eylemlerde bulunmanın bir işlevi"* olarak tanımlamıştır. Modern yönetimin kurucusu olarak anılan Peter Drucker ise lideri basitçe *"takipçileri olan biri"* olarak tanımlamıştır (Kumar ve Khiljee, 2016). Genel bir ifade ile liderlik, belirli koşullar altında kurumsal ya da toplumsal hedeflere ulaşmak amacıyla bireylerin faaliyetlerini etkileme ve yönlendirme sürecidir (Bennis, 2001:2).

Literatür incelendiğinde liderlik yaklaşımları ile ilgili farklı sınıflandırmalar yapılsa da (Keklik, 2012) çoğunlukla dört ayrı kategoride toplandığı görülmektedir (Keklik, 2012; Kumar ve Khiljee, 2016; Yeşil, 2016; Benmira ve Agboola, 2021). Bunlar: Özellikler Yaklaşımı (1940 öncesi), Davranışsal Yaklaşım (1940–1960 yılları arası), Durumsallık Yaklaşımı (1960-1980 yılları arası) ve Modern Liderlik Yaklaşımlarıdır (1980'lerden günümüze kadar olan dönem). Özellikler yaklaşımının temelinde liderin doğuştan getirdiği belirli nitelikler sayesinde olağanüstü başarılar elde edebileceği düşüncesi yer almaktadır. Teoriye göre liderlik doğuştan gelebilmektedir (Haslam, 2004) ve liderler sahip oldukları güçlü karakter ve kişilik özellikleri sayesinde toplumlara liderlik etmede yüksek düzeyde başarı gösterirler (Şahin, 2012). Davranışsal yaklaşım ise liderleri diğerlerinden ayıran temel davranış farklılıklarına odaklanarak (Küçüközkan, 2015), liderliği bir görev ve ilişki bileşeni olan bir aktivite olarak geniş bir şekilde incelemektedir (Dickson, 2023). Durumsallık yaklaşımıyla birlikte belirli bir durum için en uygun liderlik tarzını belirlemede etkili olan çevresel faktörlere (liderlik tarzı, takipçiler ve mevcut koşullar) odaklanılmaya başlanmıştır (Sethuraman ve Suresh, 2014). Bu yaklaşımın bakış açısına göre; iyi bir liderin nitelikleri arasında her durumda özel koşullara uygun şekilde yaklaşımını uyarlayabilme yeteneği bulunmaktadır (Dickson, 2023).

Liderlik kavramına yönelik geleneksel bakış açılarındaki değişim 1980'li yıllarda başlamış, 1990'lı yıllara gelindiğinde önemli paradigma değişimleriyle birlikte liderliğin yalnızca tek bir kişiye bağlı olmadığı, aynı zamanda bir süreç içerisinde ortaya çıktığı vurgulanmıştır (Celep, 2019). Bu yenilik ihtiyacı liderliği tek yönlü, yukarıdan aşağıya bir etkileme süreci olarak tanımlayan ve liderler ile takipçiler arasında belirgin bir çizgi çizen geleneksel liderlik teorilerinden uzaklaşarak yeni bir liderlik dönemine yol açmıştır (Benmira ve Agboola, 2021). Modern Liderlik Yaklaşımları; (a) içinde bulunulan koşullar, (b) liderliğin yaşandığı süreç ve (c) liderin kişisel özelliklerini dikkate alan farklı liderlik tarzlarının, liderliğin bir yönüne odaklandığı (Çelik ve Sünbül, 2008) ve bu durumun olgunun tüm karmaşıklığını ele alamayacağına fark edilmesi üzerine ortaya çıkmıştır. Geleneksel yaklaşımlardan farklı olarak modern yaklaşımlar liderlik davranışlarını geleceğe dönük, yenilikçi, değişimi destekleyici ve reform odaklı biçimde ele almaktadır (Yılmaz ve Ceylan, 2011). Modern liderlik yaklaşımları içinde dönüşümsel liderlik, işlemsel liderlik, etik liderlik, karizmatik liderlik gibi farklı yaklaşımlar bulunmaktadır.

Bu yaklaşımlardan dönüşümsel liderlik; liderlerin takipçileri teşvik ettiği, ilham verdiği ve motive ettiği bir teoridir (Benmira ve Agboola, 2021) ve bu liderlik türü, liderlerin çalışanlarının çıkarlarını genişleterek yükseltmesi, grubun amaç ve misyonuna yönelik farkındalık ve kabul sağlanması ve

çalışanları grubun yararı için kendi kişisel çıkarlarının ötesine bakmaya teşvik etmesi durumunda ortaya çıkmaktadır (Bass, 1990). İşlemsel liderlik ise liderlerin astlarından beklentilerini açık biçimde ifade ettiği ve astların beklenen performansı sergilemeleri durumunda hangi ödülleri alacaklarını belirttiği bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır (Eren ve Titizoğlu, 2014). Bu liderlik, liderin ödül veya ceza yoluyla çalışanları motive ettiği diktatör liderliğe benzemekte (Kumar ve Khiljee, 2016) ve bu liderler, mevcut koşullar içinde hareket ederek ve risk almaktan kaçınarak değişim ve yenilik yerine verimlilik ve öngörülebilirlik üzerinde yoğunlaşmayı tercih ederler (Bass, 1985). Etik liderlik, örgütlerde etik değerleri yerleştirmek için başvurulan önemli bir yöntemdir. Bu liderlik yaklaşımının amacı, her yönetsel kararda hem mevcut etik boyutları açıklığa kavuşturmak ve ortaya koymak hem de örgütlerde karar alma süreçlerini yönlendiren etik ilkeleri oluşturmak ve savunmaktır (Daft, 1999). Diğer bir liderlik tarzı da literatüre sosyolog Max Weber tarafından kazandırılmış karizmatik liderlik yaklaşımıdır (Çelik ve Sünbül, 2008). Bu yaklaşımda lider sahip olduğu belirli özellikleri kullanarak başkalarını kendi arzu ettiği yönde hareket etmeye yönlendirmektedir (Çağlar, 2004). Karizmatik liderlerin büyük bir gücü ve etkisi vardır. Çalışanlar onlarla özdeşleşmek istemekte ve onlara karşı yüksek derecede güven ve inanç beslemektedir. Karizmatik liderler, çalışanlarına ekstra çabayla büyük şeyler başarabilecekleri fikriyle ilham vererek onları heyecanlandırmaktadır (Bass, 1990).

Bu liderlik yaklaşımlarının yanında farklı liderlik tarzlarının da olduğu öne sürülmektedir, bunlar; otokratik, demokratik ve serbest piyasa (laissez-faire) liderliktir (Bass, 1990). Otokratik liderler diğer çalışanların görüşlerini veya bakış açılarını aramazlar ve bağımsız olarak karar alırlar. Bu liderler davranış biçimleri nedeniyle, genellikle egoist ve kontrolcü olarak görülmektedir. Demokratik liderler, karar vermeden önce ekibin fikrini veya bakış açısını edinmeye değer verirler. Ekip içinde iş birliği ve katılım ararlar. Demokratik liderlik genellikle takipçiler ve diğerleri tarafından olumlu olarak anılır (Reyes, 2024). Serbest piyasa liderler ise hayati örgütsel konularda sınırlı katılım gösterir ve kritik konulara yanıtlarını erteleme eğilimindedirler. Serbest piyasa liderleri rahattır. Görevleri devrederler ve günlük aktivitelerde ve ekip üyelerinin direktiflerinde özerklik ve bağımsızlık sağlarlar (Reyes, 2024). Katılımdan kaçınma, laissez-faire liderlik tarzının temel özelliklerinden biridir. Bu kaçınma davranışı, takipçiler arasında yoğun hayal kırıklığına ve düşük özsaygıya yol açabilir. Bu liderler, takipçilerin eylemlerine ve bunların örgütsel sonuçlara etkisine neredeyse hiç önem vermezler; bu nedenle, takipçilerin motivasyonsuzluğunun başlıca nedeni olabilmektedirler (Khan vd., 2016). Bunun yanı sıra eğer alanında kıdemli uzmanlardan oluşan bir ekibe liderlik ediliyorsa, laissez-faire harika bir liderlik tarzı olabilir (Reyes, 2024).

III. YÖNTEM

Bu çalışmada, sağlık hizmetleri alanında yapılmış güncel liderlik odaklı araştırmaların bibliyografik veriler doğrultusunda analiz edilerek ilişki ve eğilimlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmanın planlanma süreci verilerin elde edileceği veri tabanının, doğru ve kapsamlı anahtar kelimelerin ve arama stratejisinin belirlenmesiyle başlamıştır. Devamında metodolojik sınırlamalara gidilerek özgünlük ve odak oluşturulması hedeflenmiştir. Bu sınırlamalarla birlikte elde edilen yayınlar, konuya ilişkin kriterlere göre yazarların incelemesiyle ayıklanmıştır. Bu süreçte bibliyometrik incelemelerin standardizasyonunu sağlamak adına araştırma tasarım ve raporlaması için sıklıkla kullanılan PRISMA yönergesinden (Page vd., 2021; Grech ve Eldawlatly, 2024) yararlanılmıştır.

Bibliyometrik incelemeler için kullanılan WoS, Scopus, Google Scholar, PubMed gibi birçok veri tabanı bulunmaktadır (Cobo vd., 2011). Çalışmamızda dünyanın en eski, kapsamlı ve yaygın kullanılan veri tabanlarından biri olan WoS (Birkle vd., 2020) kullanılmıştır. Ayrıca bu veri tabanının tercih edilmesinde erişilebilir olması, analiz yazılımlarına uygun formatta veri indirilebilmesi ve alanda lider ve yüksek etki faktörüne sahip dergileri içermesi etkili olmuştur (Öztürk vd., 2024). Çalışmanın veri toplama sürecine 29.01.2025 tarihinde başlanmıştır; literatür doğrultusunda sağlık ve liderlik alanlarını temsil edebilecek İngilizce anahtar kelimelerle bir arama stratejisi geliştirilmiştir. Hiçbir çalışmanın dışlanmaması ve sağlık hizmetlerinin çok disiplinli alanlarını kapsamak için anahtar kelimeler anlam odakları açısından geniş tutulmuştur. Bu kapsamda “(“Leadership” OR “Leader”) AND (“health” OR “hospital” OR “nurse” OR “doctor” OR “physician” OR “drug” OR “medicine”)” anahtar kelimeler kullanılarak özet metinlerde tarama gerçekleştirilmiştir.

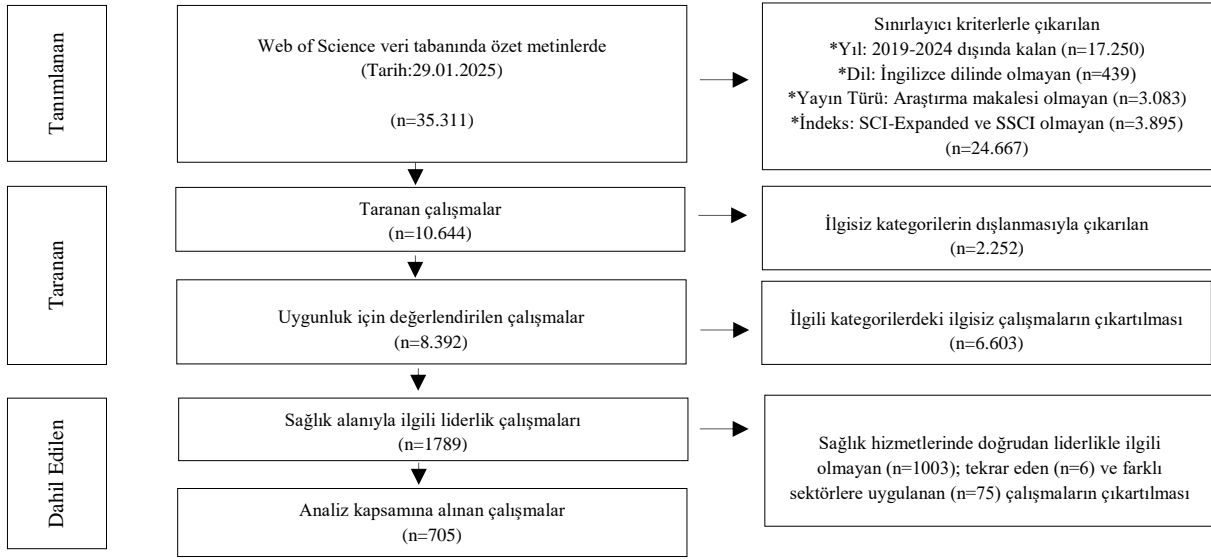
WoS veri tabanının barındırdığı çeşitli filtreleme özellikleriyle, arama stratejisiyle elde edilen yayınlar yıl, dil, yayın türü ve indeks kategorilerinde sınırlandırılmıştır. Bu sınırlayıcı kriterler aynı zamanda Tablo 1’de verilen dahil etme ve dışlama kriterlerinin şekillenmesini sağlamıştır. İlk tarama sonuçları sağlık hizmetlerinde liderlikle ilgili çalışmaların günümüzden 1940’lı yıllara kadar uzandığını göstermiştir. Fakat artan yayın hacmiyle birlikte son 5-6 yılın, tüm yayınların (1947-2024) yarısından fazlasını oluşturduğu görülmüştür. Ayrıca çok eski ve yeni yayınların analizinde oluşabilecek atıf yanlışlığı göz önünde bulundurularak, güncelliği ve atıflardaki dengeyi sağlamak için çalışmanın zaman aralığı 2019-2024 yılları arasında kapsamıştır. Diğer bir sınırlama sadece SCI-Expanded ve SSCI indeksli dergilerde yayınlanan yüksek nitelikli çalışmaların dahil edilmesini içermektedir. Bu indeksli dergiler sıkı bilimsel, teknik ve editoryal süreçleri ve kapsamı geniş yayın etiği standartlarını içermektedir (Huh, 2017). Ayrıca bu indekslerin uluslararası görünürlüğü yüksek olmakla birlikte akademik başarı ölçütü olarak da görülmektedir. Son iki sınırlama İngilizce yayın dili ve araştırma makalelerini içerecek biçimde yapılarak metodolojik dahil etme ve dışlama kriterleri oluşturulmuştur.

Tablo 1. Dahil Etme ve Dışlama Kriterleri

Dahil Etme	Dışlama
<ul style="list-style-type: none"> Dili “İngilizce” yayınlar 2019 ve 2024 yılları içerisinde yayınlananlar Belge türü “makale” olan yayınlar SCI-Expanded ve SSCI indeksli dergi yayınları Sağlık hizmetlerinde liderliği ana veya alt değişkeni olarak değerlendiren çalışmalar 	<ul style="list-style-type: none"> İngilizce dilinde olmayan diğer dillere (Almanca, Fransızca vb.) ilişkin yayınlar 1947-2018 yılları ve 2025 yılı yayınları Makale türü dışındaki diğer belgeler (derleme, editoryal materyal, toplantı özetleri ve konferans bildirileri gibi) SCI-Expanded ve SSCI dışındaki (ESCI, CPCII-SSH, CPCII-S, BKCI-S, BKCI-SSH ve A&HC gibi) indeksli yayınlar Sağlık hizmetleri alanı dışındaki WOS kategorileri Liderlikle ilgili olmayan sağlıkla ilişkili WOS kategorileri Sağlık hizmetleri alanı dışındaki liderlik araştırmaları Yinelenen ve farklı sektörlerden kişilere uygulanan çalışmalar

Tablo 1’de verilen metodolojik kriterlerle birlikte yazar inceleme sürecini tanımlayan konuya ilişkin dahil etme ve dışlama kriterleri de bulunmaktadır. Şekil 1’de özetlenen akış şemasında görüldüğü gibi, arama stratejisiyle ulaşılan 35.311 makale WOS veri tabanının filtreleme araçları kullanılarak sınırlandırılmış ve bu doğrultuda 2019 ve 2024 yılları arasında, İngilizce dilinde, araştırma makalesi türünde ve SCI-Expanded ve SSCI indeksinde yer alan çalışmalar (n=10.644) yazarların üç aşamalı incelemesinden geçmiştir. Bu çalışmada hem liderlik konusu ile ilgisi bulunmayan hem de liderlik ile ilişkili olmasına rağmen sağlık hizmetleri veya sağlık kurumları bağlamında değerlendirilemeyecek çalışmalar iki araştırmacı tarafından sistematik olarak incelenmiş ve kapsam dışı bırakılmıştır. İlk aşamada, WoS veri tabanındaki sağlık dışı alanlara ait kategoriler (örneğin, Mühendislik, Petrol, Polimer Bilimi vb.) ile sağlık alanında bulunmasına rağmen liderlikle ilişkisiz kategoriler (örneğin, Patoloji, Viroloji vb.) belirlenmiş ve daha sonra bu kategorilere ait yayınlar çalışma kapsamı dışında tutulmuştur. İkinci aşamada kalan 8.392 yayın, iki araştırmacı tarafından tek tek incelenmiş ve sağlık hizmetleri alanı dışındaki liderlik çalışmalarının (n=6.603) çalışma kapsamı dışında bırakılması sağlanmıştır. Son aşamada sağlıkla ilişkili olmakla birlikte doğrudan sağlık hizmetlerinde liderlik konusunu ele almayan yani liderliği ana veya alt değişkeni olarak değerlendirmeyen, yinelenen veya farklı sektörlerde kişilere uygulanan çalışmalar (örneğin öğretmenler, askeri personel, özel şirket çalışanı gibi) ise geriye kalan yayınlar arasından iki araştırmacının ortak değerlendirmesiyle, kararsız kalınan durumlarda ise üçüncü bir araştırmacının görüşü alınarak çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu çok aşamalı eleme süreci sonucunda, sağlık hizmetlerinde liderlik konusunu doğrudan ele alan toplam 705 yayın analize dahil edilmiştir.

Şekil 1. PRISMA Akış Şeması

Bu çalışma son beş yıl içinde, kapsamlı anahtar kelimeleri, temel kategori ve alt kategorilerdeki titiz eleme işlemleri, SCI-Expanded ve SSCI indeksli nitelik yoğunluğu yüksek olan makale incelemeleri ile diğer çalışmalardan ayrılan özgül yönünü ortaya koymuştur.

Bibliyometrik incelemeler için birçok yazılım aracı geliştirilmekte ve kullanılmaktadır (Cobo vd., 2011; Moral-Muñoz vd., 2020). Bu çalışmada, WOS veri tabanı ile uyumlu olarak geliştirilmiş VOSviewer (van Eck ve Waltman, 2010) ve Bibliometrix (Aria ve Cuccurullo, 2017) yazılımları analiz için kullanılmıştır. Bibliyometrik araştırmalarda kullanılan teknikler performans analizi ve bilim haritalama şeklinde iki kategoride toplanmaktadır (Donthu vd., 2021). Performans analizi bilimsel çıktılar açısından alanın genel bir değerlendirmesini verirken, bilim haritalama kavramlar, yazarlar, makaleler ve alıntılar arasındaki ilişki ağlarını ortaya koymaktadır (Öztürk vd., 2024). Bu çalışmada makale, dergi, yazar, kurum, ülke ve kelime analizine ilişkin bazı teknikler açısından elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmektedir. Bu teknikler içerisinde yayınların konulara ve yıllara göre dağılımı, en çok atıf alan makaleler, en çok yayın yapılan ve atıf alan dergiler, en ilgili yazarlar, ilgili yazarın ülkesi ve en ilgili kurumlar performans analizini verirken; yazar iş birliği ağı, ülkeler arası ortak yazarlık analizi, tematik harita, anahtar kelime analizi, yazar anahtar kelimelerinin ortaklık ağı ilişkileri ise bilim haritalama tekniklerini oluşturmaktadır.

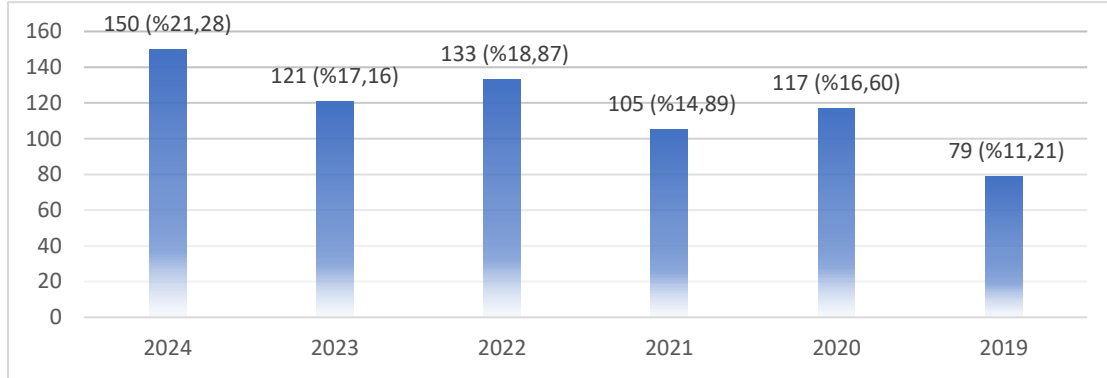
Bu araştırmada, planlama ve metodolojik tasarıma ilişkin tercihlerin her biri çalışmanın bulgu ve sonuçlarına etki eden sınırlılıkları oluşturmaktadır. Bunlardan en belirleyici olanı tek veri tabanı seçimi dolayısıyla diğer veri tabanlarında bulunan potansiyel dergi ve araştırmaların kapsam dışında bırakılmasıdır. Belirlenen anahtar kelimeler geniş odaklı seçilse de sağlık hizmetleri alanının zenginliği tam anlamıyla kapsanmamış olabilir. Güncelliğin yakalanması amacıyla zaman aralığının 6 yılı içerecek biçimde daraltılması geniş zamandaki eğilimleri çalışma dışında tutmaktadır. Yüksek nitelikteki çalışmaların hedeflenerek diğer indekslerdeki etkili olabilecek çalışmaların ve İngilizce dışındaki diğer dillerdeki yayınların dışlanması yerel ve bölgesel araştırmaların temsil edilmesini sınırlandırmaktadır. Çalışmanın atıf analizine ilişkin sonuçlarının değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulması gereken önemli bir unsur çalışma atıf sayısının yayın dili, dergi prestiji, yazar tanınırlığı, coğrafya ve erişilebilirlik gibi çeşitli faktörlerden etkilenmesidir (Tahamtan vd., 2016). Dolayısıyla çalışma sonuçlarının bu kapsam ve sınırlılıklar doğrultusunda ele alınması önem taşımaktadır.

IV. BULGULAR

“Sağlık hizmetlerinde liderlik” konusuyla ilgili yapılan bibliyometrik analiz sonucunda elde edilen yayınların konu alanlarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla yayın sayısına sahip alanın “Nursing”

olduğu tespit edilmiştir; toplamda 306 yayın ile bu alan, liderlik konusunun sağlık hizmetleri bağlamında en çok işlendiği disiplindir. Bunu 142 yayınlı Management, 87’şer yayınlı “Health Care Sciences Services” ve “Health Policy Services” konu kategorileri takip etmektedir.

Şekil 2. Yıllara Göre Yayın Sayısının Dağılımı (2019–2024)

Şekil 2’de yayınların 2019-2024 yılları içindeki dağılımları gösterilmektedir. En fazla yayının %21,27 oranla 2024 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. Bunu %18,86 ile 2022, %17,16 ile 2023 yılları takip etmektedir. En az yayının yapıldığı yıl ise %11,20 oranıyla 2019 yılıdır.

Tablo 2’de en çok atıf alan 10 makale gösterilmiştir. En çok atıf alan çalışma, Labrague vd. (2020) tarafından Journal of Nursing Management’te yayımlanan ve toplam 135 atıf ile yılda ortalama 22,50 atıf alan “Influence of Toxic And Transformational Leadership Practices On Nurses' Job Satisfaction, Job Stress, Absenteeism And Turnover Intention: A Cross-Sectional Study” başlıklı çalışmasıdır. İkinci sırada, Farahnak vd. (2020) tarafından Journal of Leadership & Organizational Studies’te yayımlanan ve 114 atıf (yılda ortalama 19) alan çalışma yer almaktadır. Üçüncü sırada ise Wang vd. (2021) tarafından The International Journal of Human Resource Management’te yayımlanan 111 atıf (yılda ortalama 22,20) alan çalışma bulunmaktadır. Dergi bazında incelendiğinde, en çok atıf alan makalelerin önemli bir kısmının Journal of Nursing Management’te (%40) yayımlandığı görülmektedir.

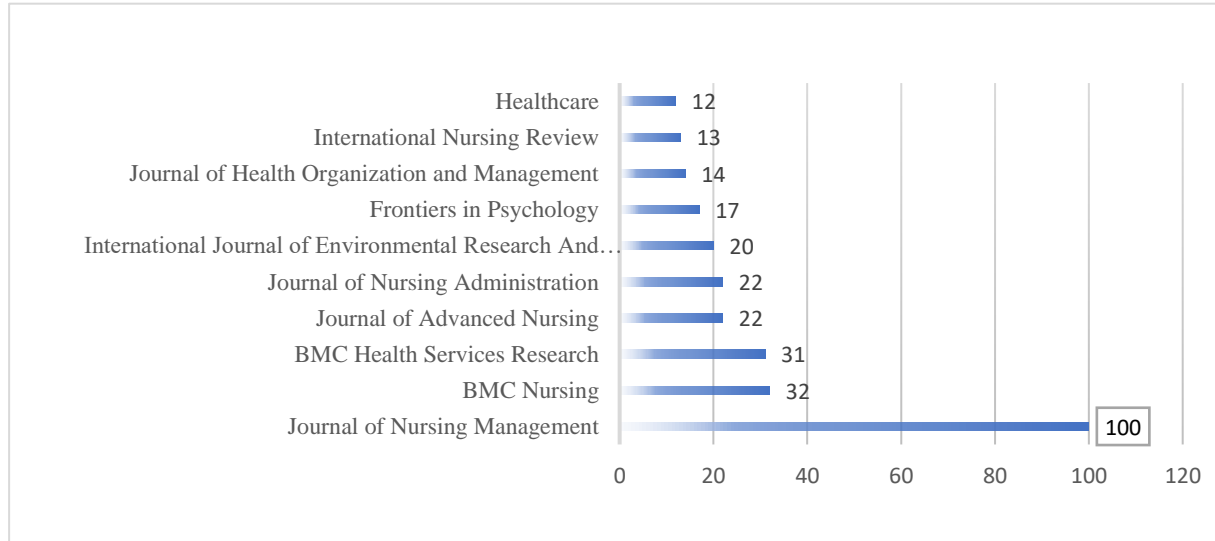
Tablo 2. En Çok Atıf Alan Makaleler

Makale Başlığı	Dergi	Yazar (İlk Yazar)	Yıl	Atıf (Toplam/Yıllık)
Influence of toxic and transformational leadership practices on nurses' job satisfaction, job stress, absenteeism and turnover intention: A cross-sectional study	Journal of Nursing Management	Ledodou J. Labrague	2020	135 / 22,50
The influence of transformational leadership and leader attitudes on subordinate attitudes and implementation success	Journal of Leadership & Organizational Studies	Lauren E. Ezzarqah	2020	114 / 19,00
Do high-performance work systems harm employees' health? An investigation of service-oriented HPWS in the Chinese healthcare sector	International Journal of Human Resource Management	Zhen Wang	2021	111 / 22,20
Caring for the caregiver during COVID-19 outbreak: Does inclusive leadership improve psychological safety and curb psychological distress? A cross-sectional study	International Journal of Nursing Studies	Euijaz Zhao	2020	94 / 15,67
Linking transformational leadership with nurse-assessed adverse patient outcomes and the quality of care: assessing the role of job satisfaction and structural empowerment	Int. Journal of Environmental Research and Public Health	Muhammad Asif	2020	94 / 15,67

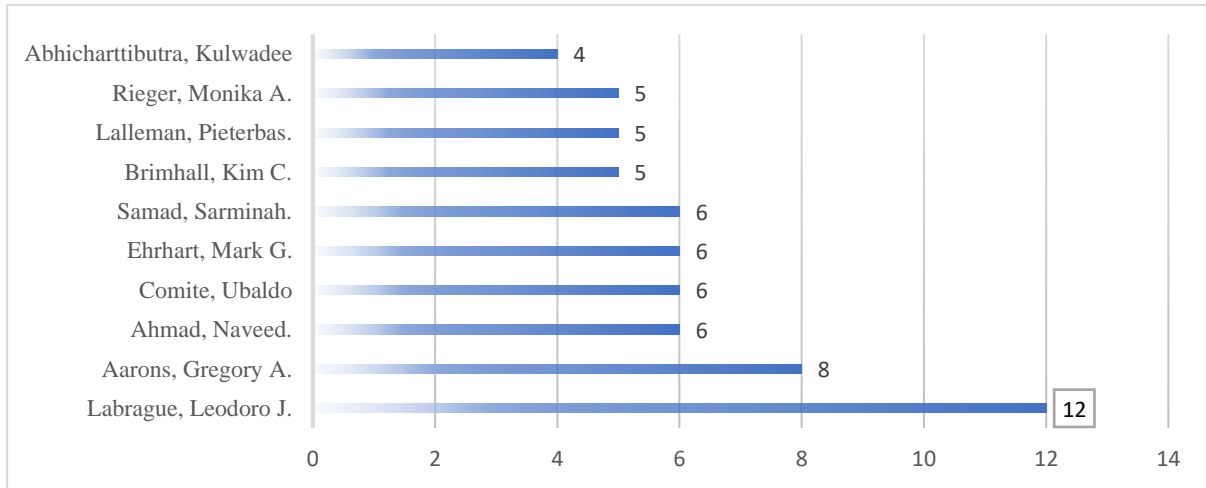
Tablo 2. (Devamı) En Çok Atıf Alan Makaleler

Makale Başlığı	Dergi	Yazar (İlk Yazar)	Yıl	Atıf (Toplam/Yıllık)
Relationship between authentic leadership and nurses' intent to leave: The mediating role of work environment and burnout	Journal of Nursing Management	Hui-Xing Chien	2019	91 / 13,00
Testing a theory of strategic implementation leadership, implementation climate, and clinicians' use of evidence-based practice: a 5-year panel analysis	Implementation Science	Nathaniel J. Williams	2020	83 / 13,83
Correlation between nursing managers' leadership styles and nurses' job stress and anticipated turnover	Journal of Nursing Management	Amir H. Pishgooie	2019	81 / 11,57
The mediating role of inclusive leadership: Work engagement and innovative behaviour among Chinese head nurses	Journal of Nursing Management	Xu-Xuan Wang	2020	80 / 13,33
Ethical leadership, work meaningfulness, and work engagement in the public sector	Review of Public Personnel Administration	Ahmed M. S. Mostafa	2020	75 / 12,50

Şekil 3'te analize dahil edilen çalışmaların en çok yayınlandığı 10 dergi yer almaktadır. Yayın sayısı bakımından en çok tercih edilen dergi "Journal of Nursing Management" olmuştur; toplamda 100 doküman ile bu alanda öne çıkan en önemli dergi konumundadır. Bunu 32 yayın ile BMC Nursing, 31 yayın ile BMC Health Services Research, 22'şer yayın ile Journal of Advanced Nursing ve Journal of Nursing Administration dergileri takip etmektedir.

Şekil 3. En Çok Yayın Yapılan Dergiler

Şekil 4'te alandaki en etkili 10 yazar gösterilmiştir. Buna göre, analize dahil edilen çalışmalar içerisinde Leodoro J. Labrague en etkili yazar olarak tespit edilmiştir. Yazar, toplamda 12 makale yayımlamış ve 364 atıf almıştır. M index değeri (1,33), bu alandaki üretkenliğinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Yayın başlıkları incelendiğinde, Labrague'nin çalışmalarının hemşirelik yönetimi ve liderlik temaları etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Özellikle toksik liderlik, dönüşümsel liderlik ve iş tatmini konularına odaklandığı anlaşılmaktadır. Hemşirelerin çalışma ortamı, psikolojik stres, tükenmişlik ve iş-aile çatışması gibi konularla ilgilenecek sağlık yönetimi perspektifinden liderlik süreçlerini analiz ettiği çalışmaların ön plana çıktığı görülmektedir. Onu takip eden Gregory A. Aarons'un 8 makalesi bulunmaktadır. Aarons'un çalışmaları, liderlik ve örgütsel değişim süreçleri ekseninde yoğunlaşmaktadır. Özellikle uygulama liderliği, örgütsel iklim, dönüşümsel liderlik ve lider-üye etkileşimi gibi kavramlar üzerine yaptığı çalışmalarla öne çıkmaktadır.

Şekil 4. En İlgili Yazarlar

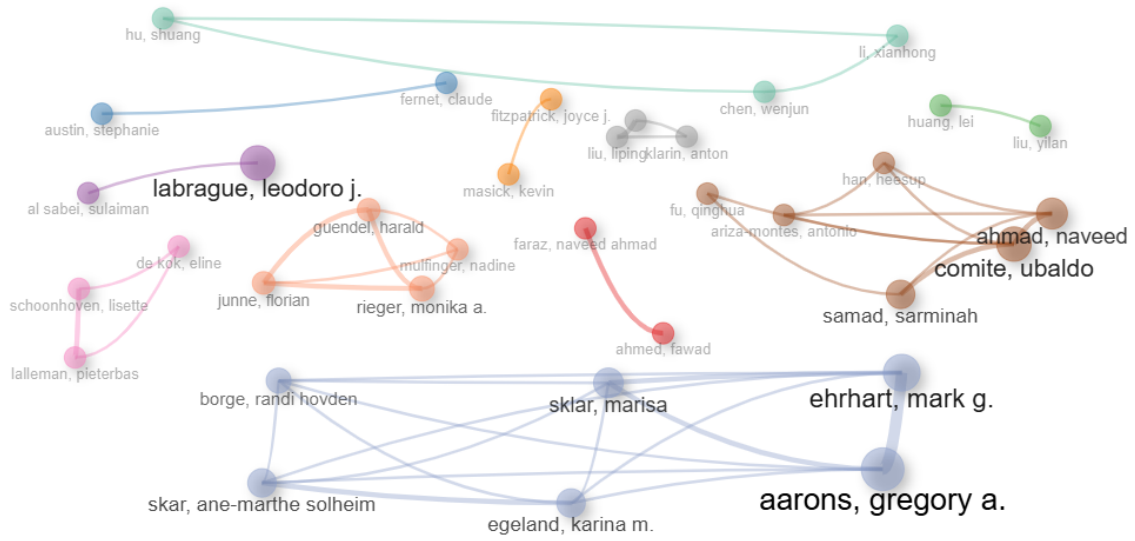
Tablo 3'te araştırmaların sorumlu yazarlarına göre öne çıkan ülkeler ve uluslararası iş birlikleri gösterilmiştir. Buna göre, analizin yapıldığı alanda en fazla katkı sağlayan ülkenin %21 oran ve 148 yayımla Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olduğu görülmektedir. Bu yayımların büyük kısmı (%93,2) tek ülke iş birliğiyle yapılmış, yalnızca %6,8'i uluslararası ortaklı yayımlardır. Çin, %15,6 ve 110 yayımla ikinci sırada yer almakta olup uluslararası iş birliği oranı %32,7'dir. Üçüncü sırada ise %5,8 ve 41 yayımla Avustralya yer almakta, bu ülkenin uluslararası iş birliği oranı ise %31,7 olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 3. Sorumlu Yazar Bazında Ülkelerin Yayın Sayısı ve Uluslararası İş Birliği Durumu

Ülke	Makale Sayısı	Makale %	Tek Ülkeli	Çok Ülkeli	Çok Ülkeli %
ABD	148	21,0	138	10	6,8
Çin	110	15,6	74	36	32,7
Avustralya	41	5,8	28	13	31,7
Kanada	39	5,5	27	12	30,8
Birleşik Krallık	34	4,8	22	12	35,3
Mısır	21	3,0	10	11	52,4
Norveç	21	3,0	15	6	28,6
Almanya	18	2,6	13	5	27,8
Hollanda	18	2,6	10	8	44,4
Finlandiya	16	2,3	12	4	25,0

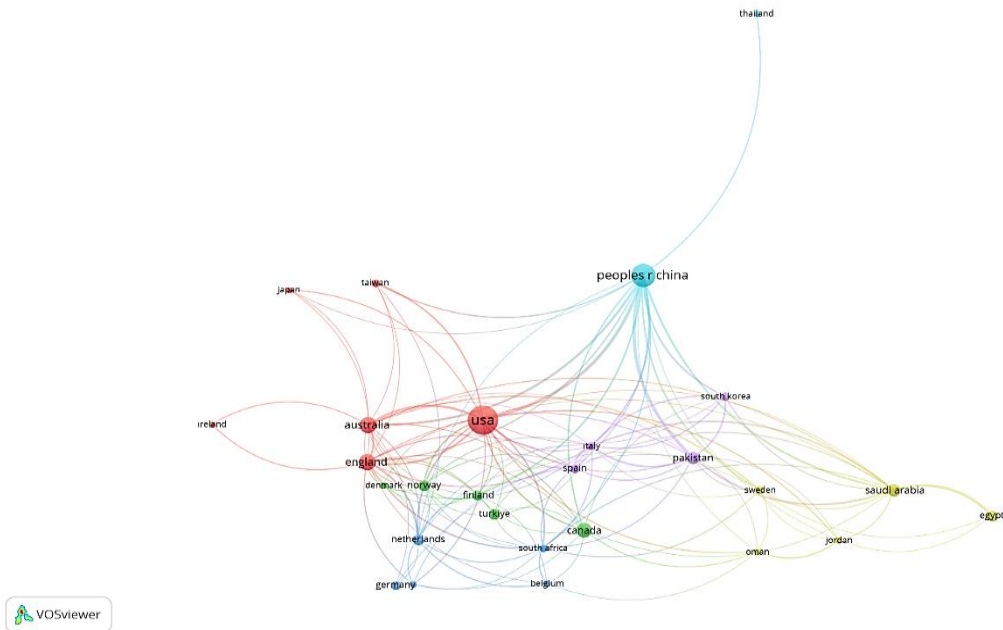
En az 3 çalışmada iş birliği yapmış olan 35 yazarın analizi Şekil 5'te gösterilmiştir. Farklı renkler, yazarlar arasındaki iş birliği kümelerini temsil etmektedir. En güçlü yazar iş birliği ağı olarak öne çıkanlardan; açık mavi renkte ifade edilen kümedeki yazarların hepsinin ortak yer aldığı (Aarons, Ehrhart, Sklar, Egeland, Skar ve Borge'un) çalışma; uygulama için liderlik ve örgütsel değişim stratejisini ele alan bir çalışmadır (Borge vd., 2022). Kahverengi küme (Comite, Ahmad, Samad, Han, Ariza-Montes ve Fu) iş birliği ağı içerisinde özellikle etik liderlik, dönüşümsel liderlik, çevresel sürdürülebilirlik, psikolojik güvenlik ve çalışan tükenmişliği gibi konulara odaklanılmaktadır. Guendel, Junne, Rieger ve Mulfinger'in yer aldığı turuncu kümede ise tüm yazarların yer aldığı çalışmalarda ortak konu "stres önleyici liderlik" olmuştur (Stuber vd., 2019; Tsarouha vd., 2021; Stuber vd., 2022).

Şekil 5. Yazar İş Birliği Ağı

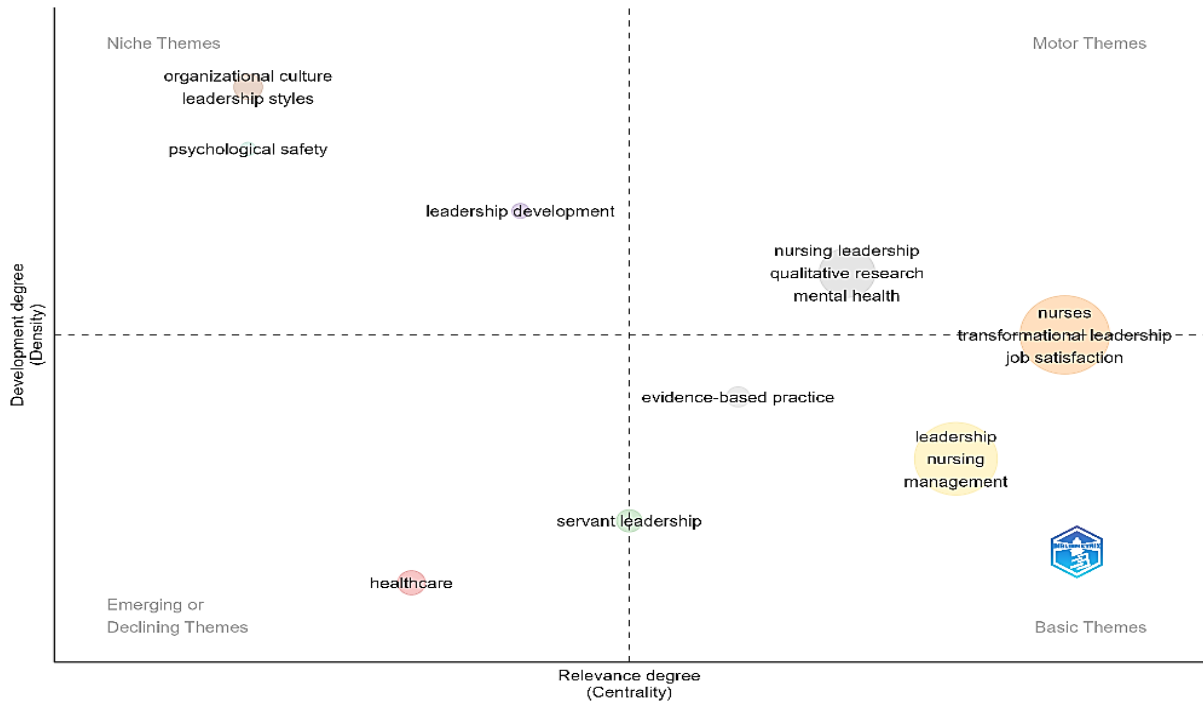
Şekil 6'da en az 10 makale yayımlayıp en az 10 ülke ile iş birliğinde bulunan 27 ülkenin oluşturduğu uluslararası akademik iş birliği ağı görülmektedir. Analiz sonucunda, ülkeler arasındaki iş birlikleri altı farklı kümeye ayrılmıştır. En büyük küme; ABD, İngiltere, Japonya, Tayvan, Avustralya ve İrlanda gibi ülkeleri içermekte ve ABD merkezli yoğun iş birliklerini temsil etmektedir. İkinci büyük küme; Kanada, Danimarka, Finlandiya, Norveç ve Türkiye'den oluşmakta olup bu ülkeler arasında karşılıklı güçlü akademik bağlantılar olduğu görülmektedir. Üçüncü küme; Belçika, Almanya, Hollanda, Güney Afrika ve Brezilya gibi ülkeleri içermekte ve kıtalar arası iş birliklerini yansıtmaktadır. Dördüncü küme; Mısır, Ürdün, Umman, Suudi Arabistan ve İsveç'ten oluşurken, beşinci küme; İtalya, Pakistan, Güney Kore ve İspanya'yı kapsamaktadır. Son küme yalnızca Çin ve Tayland'dan oluşmakta ve Çin'in Asya bölgesindeki ikili iş birliklerini göstermektedir. Son olarak, ABD (20 bağlantı, 80 bağlantı gücü, 188 makale) ve Çin (18 bağlantı, 89 bağlantı gücü, 116 makale) yüksek bağlantı sayıları ve merkezi konumlarıyla en güçlü uluslararası iş birliği ağlarına sahip ülkeler olarak öne çıkmaktadır.

Şekil 6. Ülkelerarası Ortak Yazarlık/İş Birliği Ağı

Şekil 7’de yer alan tematik harita, yazar anahtar kelimelerine dayalı olarak oluşturulan kümeler aracılığıyla “sağlık hizmetlerinde liderlik” alanındaki araştırma temalarının yoğunluğunu (density) ve merkeziliğini (centrality) göstermektedir. Haritada sağ üst bölgede yer alan "nursing leadership", "transformational leadership", "job satisfaction" ve "nurses" gibi kavramlar motor temalarda; sol üst köşede yer alan "organizational culture", "leadership styles" ve "psychological safety" gibi konular niş temalarda; sağ alt bölümde bulunan "leadership", "nursing" ve "management" gibi kavramlar temel temalarda (basic themes) ve sol alt köşede yer alan "healthcare" ve "servant leadership" gibi kavramlar ise hem düşük merkeziliyet hem de düşük gelişmişlik düzeyleriyle gelişmekte olan ya da düşüşteki temalar arasında değerlendirilmektedir.

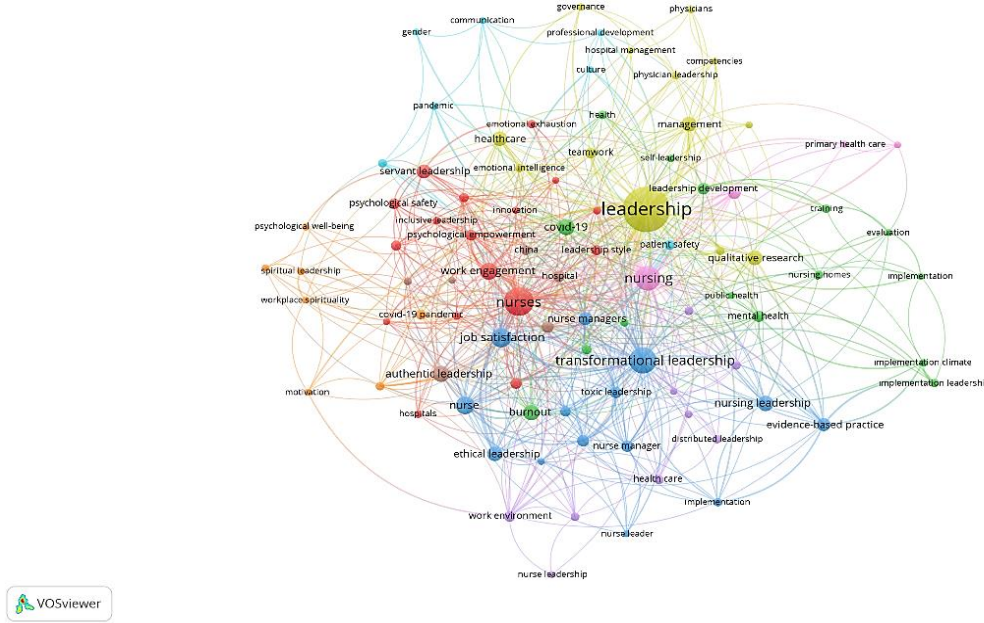
Şekil 7. Tematik Analiz

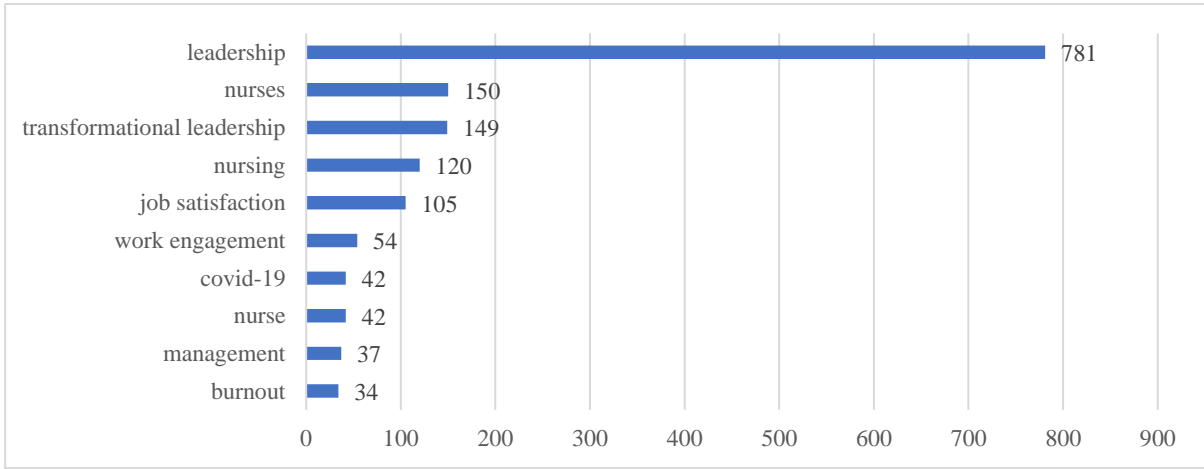
Şekil 8’deki ağ yapısı ve Şekil 9’deki bağlantı gücü değerleri incelendiğinde, en merkezi kavramın "leadership" olduğu görülmektedir. Bu kavram, diğer tüm anahtar kelimelerle yüksek düzeyde bağlantılıdır ve 781’lik toplam bağlantı gücüyle açık ara en yüksek değere sahiptir. Onu sırasıyla “nurses” (150), “transformational leadership” (149) ve “nursing” (120) kelimeleri takip etmektedir. Bu durum, alandaki çalışmaların hem liderliğin genel etkisine hem de özellikle dönüşümcü liderlik tarzının hemşirelik uygulamaları üzerindeki etkisine odaklandığını göstermektedir.

Ayrıca, “job satisfaction” ve “work engagement” gibi işyeri ortamına dair kavramlar da güçlü bağlantılara sahiptir. Bu bulgu, liderliğin yalnızca yönetsel değil, aynı zamanda çalışan memnuniyeti ve bağlılığı açısından da önemli bir etken olduğunu ortaya koymaktadır. Pandemi etkisiyle literatürde yer bulan “Covid-19” da 42 puanla önemli bir bağa sahiptir. Genel olarak bu analiz, sağlık sektöründe liderliğin hem bireysel hem de örgütsel sonuçlarla yakından ilişkili olduğunu ve literatürde çok boyutlu bir şekilde ele alındığını ortaya koymaktadır.

Şekil 8. En Sık Kullanılan Yazar Anahtar Kelimelerinin Birlikte Görünme Ağı

Şekil 9. En Sık Kullanılan 10 Yazar Anahtar Kelimesi ve Frekansları

V. TARTIŞMA VE SONUÇ

Genel olarak bibliyometrik çalışmalar, bir alanı yeni ve anlamlı biçimde geliştirmek için sağlam bir temel oluşturabilmektedir; bu çalışmalar, bilim insanlarının (1) alana dair tek ve kapsamlı bir bakış açısı elde etmesine, (2) bilgi boşluklarını tespit etmesine, (3) araştırma için yeni fikirler üretmesine ve (4) alana yapacakları katkıları konumlandırmalarına olanak tanımaktadır (Donthu vd., 2021).

Broadus (1987) bibliyometriyi, "yayımlanmış yayınların, nicel olarak çalışılması" şeklinde tanımlamıştır. Bibliyometrik analizi kullanarak araştırmacılar kapsamlı literatür bilgisi için hızlı bir şekilde tarama, sınıflandırma ve düzenleme işlemi yapabilmektedir (Donthu vd., 2021). Analiz, dergilerden, başlıklardan, yazarlardan, özetlerden ve yayınlanmış literatür referanslarından gelen verilere dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. Web of Science, Scopus, PubMed ve Dimensions gibi önde gelen veri tabanları, araştırmacılar tarafından veri toplamak ve analiz etmek için yaygın olarak tercih edilmektedir. Bibliyometrik analiz atıfların, atıf sayılarının, bir araştırma konusunun önemini ve bazı

coğrafi bölgelerde yürütülen araştırmaların nicel analiziyle ilgilenmektedir (Kumar vd., 2022). Analiz, farklı araştırma bileşenleri (örneğin yazarlar, ülkeler, kurumlar, konular) arasındaki sosyal ve yapısal ilişkileri inceleyerek bir alanın bibliyometrik ve entelektüel yapısını özetlemektedir (Donthu vd., 2021) ve belirli alanlardaki araştırma dinamikleri, yazarlar arasındaki iş birliği ağları ve araştırma sonuçlarının etkisi gibi önemli bilgilerin belirlenmesini kolaylaştırır. Böylece yeni araştırma alanlarının keşfedilmesini ve ortaya çıkan önemli noktaların belirlenmesine olanak sağlamaktadır (Cheng vd., 2024).

Literatür incelendiğinde sağlık kurumlarında liderlik alanında bazı bibliyometrik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Örneğin, Assyakur ve Rosa (2022) tarafından sağlık hizmetlerinde manevi liderlik ile ilgili yapılan bir bibliyometrik analiz çalışmasında, "manevi ve liderlik" veya "islami ve liderlik" anahtar kelimeleri kullanılarak 15 Aralık 2021 tarihine ait veriler kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre çalışmaya en fazla katkıyı yapan ülkeler ABD, İngiltere ve Endonezya; ruhsal liderlik konusunda en çok makalenin yayınlandığı dergi *Frontiers in Psychology*; en fazla çalışmaya sahip konu alanları sosyal bilimler, tıp, sanat ve beşerî bilimler yanı sıra işletme, yönetim ve muhasebe olarak tespit edilmiştir. Veriler dört kümeye ayrılmıştır. Küme 1 sağlık, bakım, kalite ve kanıt gibi temaları; küme 2 manevi liderlik, ilişkiler, Endonezya, etki, çevre, çalışan bağlılığı ve kurumsal bağlılığı; küme 3 yardım, tepki, manevi liderlik ve katkı konuları ve son olarak küme 4 ise din, İslam, güç ve önemli rol konularını kapsamaktadır. Bhulani ve diğerleri (2021) tarafından liderlik bilimindeki kategorileri, konuları ve bunların sağlık hizmetleriyle ilişkilerini daha iyi anlamak için 100 en etkili yayının bibliyometrik analizinin yapıldığı başka bir çalışmada, 1985 ile 2016 yılları arasındaki yayınların atıflarının 53 ila 487 arasında değiştiği ve toplamda 50 dergide yayınlandığı; makalelerin ekip oluşturma, kalite iyileştirme ve sağlık hizmeti sunumu olarak öncelikle üç liderlik konusuna odaklandığı ve makalelerin sağlık hizmeti sağlayıcı grupları için öncelikli olarak hemşirelik, akademik tıp ve kritik bakım tıbbi konuları ile ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aydoğdu (2024) tarafından hemşirelikte dönüşümsel liderlik üzerine yayınların yapısını analiz etmek ve bibliyometrik analiz yoluyla evrim sürecini belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada, araştırmaların 82 farklı dergide ve 43 ülkeden araştırmacılar tarafından yürütüldüğü ve en fazla yayına sahip olan ülkenin ABD olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gao ve diğerleri (2024) ise hemşirelikte otantik liderlik ile ilgili 2006-2022 yıllarını kapsayan 7 ülkeden 363 araştırmacı tarafından yazılan ve 54 dergi tarafından yayınlanan 136 makaleyi bibliyometrik olarak incelemişlerdir. Çalışma sonucunda konu üzerine yayın sayısının sınırlı olduğu, ülkeler, kurumlar ve yazarlar arasında sınırlı iş birliği içerdiği ve iş tatmini ve tükenmişlik gibi hemşire merkezli konulara odaklanıldığı bulunmuştur. Wu ve diğerleri (2024) ise sağlık sektöründeki liderlik tarzlarını analiz etmek için bibliyometrik ve içerik analizi kullanmışlardır. Çalışmada iş tatmini ve örgütsel vatandaşlık davranışının önemi vurgulanarak en sık tartışılan üç liderlik tarzına odaklanılmıştır. Konuyla ilgili bulunan 243 çalışmanın %91'inde nicel yöntemlerin kullanıldığını ve dönüşümcü liderliğin en kapsamlı şekilde ele alınan liderlik tarzı olduğu tespit etmişlerdir. Bu çalışmalar, sağlık hizmetlerinde liderlik alanında bibliyometrik analizlerin giderek arttığını ve farklı arama stratejileri, anahtar kelime kümeleri ve değerlendirme kriterleri kullanılarak gerçekleştirildiğini göstermektedir.

Literatürde yer alan benzer çalışmaların çoğu, liderliğin yalnızca belirli bir yönüne veya yalnızca belirli bir meslek grubuna odaklanmaktadır. Ayrıca çalışmalarda geniş zaman aralığının tercih edilmesi güncelliği yakalamada ve dar odaklı anahtar kelimelerin seçilmesi alanı yansıtmada yetersiz kalabilmektedir. Bu bağlamda, mevcut araştırmada; liderlik ve sağlık hizmetleri ilişkisini daha geniş bir perspektifle ele alarak, disiplinler arası bir bütünlük içinde alanın genel eğilimlerini, temel temalarını ve yapısal özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Böylece, önceki çalışmalarla karşılaştırıldığında daha kapsamlı, güncel ve derinlemesine bir analitik bakış geliştirilmiştir. Daha önce yapılmış bibliyometrik çalışmaların bir kısmı, önceki paragrafta da değinildiği üzere, genellikle liderliğin belirli türlerine (örneğin, manevi, dönüşümsel veya otantik liderlik) ya da belirli meslek gruplarına (özellikle hemşirelik alanına) odaklanmaktadır. Bunların yanı sıra, Gün (2025) çalışmasında "healthcare leadership" anahtar kelimesiyle ulaşılan 1032 yayını incelemiş, ancak sağlık dışı disiplinlerin sistematik biçimde kapsam dışı bırakılmasına yönelik bir filtreleme süreci tanımlamamıştır. Benzer şekilde Bhulani ve diğerleri (2021) yalnızca en çok atıf alan 100 yayına odaklanarak konuyu etki temelli bir çerçevede ele almıştır. Bu tür araştırmalar, sağlık hizmetlerinde liderlik konusunun gelişimini anlamada önemli katkılar sağlasa da alandaki tüm disiplinleri bir arada değerlendiren bütüncül bir yaklaşım

sunmamaktadır. Mevcut çalışma ise, bu sınırlılıkları aşarak sağlık dışı kategorileri sistematik biçimde eleleyen, yalnızca sağlık kurumlarında liderliği doğrudan ele alan yayımları çok aşamalı bir inceleme süreciyle belirleyen özgün bir metodolojik yaklaşım benimsemektedir. Ayrıca 2019–2024 dönemini kapsayan analiz aralığı sayesinde, COVID-19 sonrası dönemde sağlık hizmetlerinde liderlik anlayışındaki dönüşümü de yansıtan güncel bir bakış açısı ortaya koymaktadır. Böylece bu çalışma, hem kapsam hem dönem hem de metodolojik titizlik bakımından literatürdeki benzerlerinden ayrılarak sağlık hizmetlerinde liderlik araştırmalarının genel yönelimlerini, tematik odaklarını ve gelişim çizgisini bütüncül bir biçimde ortaya koymaktadır.

Bu doğrultuda, sağlık hizmetlerinde liderlik konusuna yönelik bilimsel araştırmaların 2019–2024 yılları arasındaki güncel görünümü bibliyometrik yöntemlerle ortaya koyulmuştur. Elde edilen bulgular, sağlık sektöründe liderliğe ilişkin akademik üretimin özellikle hemşirelik alanında yoğunlaştığını ve modern yaklaşımların literatürde ön plana çıktığını ortaya koymaktadır. Çalışmada en çok yayın yapılan alanın hemşirelik olması, doğrudan hasta bakımı sunan hemşirelerin artık yalnızca klinik işlevlerle değil, aynı zamanda örgütsel liderlik rolleriyle de bütünleşerek bu alanda görünür hale gelmesiyle ilişkilendirilebilir. Nitekim en çok atıf alan çalışmaların da hemşirelik yönetimi, dönüşümsel liderlik ve iş tatmini gibi konulara odaklandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla çok atıf alan makaleler incelendiğinde hem konu hem de yöntem açısından belirgin bir yönelim dikkat çekmektedir. Bu durum, son yıllarda sağlık kurumlarında liderlik tarzlarının çalışan çıktıları üzerindeki etkilerine artan bir akademik ilgi olduğunu göstermektedir.

Sağlık hizmetleri alanında liderlik araştırmaları için en çok tercih edilen dergi olarak ve en çok atıf alan makalelerin önemli bir kısmı Journal of Nursing Management’te bulunmaktadır. Farklı araştırma kurgularında da bu dergi, sağlık hizmetlerinde liderlik konusunda merkezi konumdaki yayıncı olarak karşımıza çıkmaktadır (Bhulani vd., 2021; Aydoğdu, 2024; Wu vd., 2024). Bu dergide 2020 yılında yayınlanan, hemşirelerin toksik ve dönüşümcü liderlik uygulamalarının iş doyumu, psikolojik sıkıntı, devamsızlık ve örgütten veya hemşirelik mesleğinden ayrılma niyeti üzerindeki etkisini değerlendirmeyi amaçlayan araştırma, tüm çalışmalar içerisinde (705) en çok atıf alan makale olmuştur. Bu çalışmanın yayınında birincil yazar olarak bulunan “Leodoro J. Labrague” incelenen makaleler içerisindeki yazarlar arasında alanda üretkenliği yüksek ve en etkili yazar bulunmuştur. Labrague’nin çalışmaları, toksik liderlikten etik liderliğe kadar geniş bir yelpazede sağlık çalışanlarının psikolojik ve işyeri refahını konu edinmektedir.

Ülke analizlerinde ABD’nin açık ara en fazla katkıyı sağlayan ülke olduğu bulunmuştur. Nitekim literatürdeki diğer sağlık alanıyla ilgili liderlik çalışmalarında da ABD ön plana çıkmaktadır (Assyakur ve Rosa, 2022; Aydoğdu, 2024; Wu vd., 2024; Chen vd., 2024). Ancak uluslararası iş birliği oranlarının görece düşük olması, bu alandaki çalışmaların daha fazla küresel ağlarla desteklenebileceğini göstermektedir. Buna karşılık Çin, Kanada ve bazı Avrupa ülkelerinde uluslararası iş birliklerinin daha yaygın olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, sağlık liderliği konusunun farklı sosyo-kültürel bağlamlarda nasıl ele alındığına dair karşılaştırmalı çalışmalar yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tematik analiz bulguları, “nursing leadership”, “transformational leadership” ve “job satisfaction” gibi kavramların alanda merkezî konumda olduğunu göstermiştir. Ayrıca, “organizational culture” ve “psychological safety” gibi kavramların kendi içerisinde güçlü ancak diğer temalarla bağlantıları düşük niş alanlar olarak yükseldiği görülmüştür. Bu bulgular, sağlık kurumlarında liderliğin yalnızca yönetsel işlevlerle sınırlı olmadığını, aynı zamanda örgüt kültürü, psikolojik güvenlik ve çalışan bağlılığı gibi daha derin yapısal ve duygusal süreçlerle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre, sağlık kurumlarının başarılı olabilmesi için; dış çevrenin doğasını kavrayabilen, değişimle başa çıkabilecek etkili stratejiler geliştirebilen ve örgütün dinamiklerini aktif biçimde yönetebilen liderlere sahip olmaları gerekmektedir (Swayne vd., 2006). Artan rekabet koşulları göz önünde bulundurulduğunda, sağlık kurumlarının da diğer işletmeler gibi kendilerini rakiplerinden üstün kılabilecek ve piyasa şartlarında ayakta kalmalarını sağlayacak güçlü liderlere gereksinimi bulunmaktadır (Keklik, 2012). Sağlık profesyonellerinin etkili liderliği, modern sağlık ortamlarında kritik bir öneme sahiptir. Bunun altında yatan en önemli etken, sürekli artan sağlık hizmeti talepleri ve artan verimlilik ve üretkenlik ihtiyacı zemininde sağlık hizmeti sunumunun kalitesini iyileştirme çabasıdır (Kumar ve Khiljee, 2016).

Sonuç olarak, bu çalışma sağlık hizmetlerinde liderlik literatürünün son beş yıldaki gelişim seyrini ortaya koyarak araştırmacılara, uygulayıcılara ve politika yapıcılara alanın güncel eğilimlerini ve ihtiyaçlarını değerlendirme ve gelecekteki araştırmalar için bir temel oluşturma olanağı sunmaktadır. Araştırmacılara, çalışmalarda hangi temaların daha fazla derinleştirilebileceğine, önemli dergilerin nasıl çalışmalar kabul ettiğine ve etkili yazarları etkili kılan yayınların araştırma konularına ve modellerine dair açık bir yol haritası sağlamaktadır. Politika yapıcılar açısından ise çalışma, sağlık sistemlerinde liderlik kapasitesinin geliştirilmesi gerektiğini açık biçimde göstermektedir. Bulgular, özellikle hemşirelik ve sağlık yönetimi alanlarında liderlik eğitim programlarının güçlendirilmesi, çok disiplinli liderlik modellerinin teşvik edilmesi ve uluslararası araştırma iş birliklerinin artırılması gerekliliğine işaret etmektedir. Bu bağlamda çalışma, sağlık kurumlarında etkin liderlik anlayışlarının yaygınlaştırılması ve örgütsel performansın artırılmasına yönelik kanıta dayalı bir referans noktası sunmaktadır. Sonuç olarak, bu araştırma sağlık hizmetlerinde liderliğe ilişkin bilimsel literatüre hem bütüncül bir analiz çerçevesi kazandırmakta hem de uygulamaya yönelik politika önerileri üretmektedir. Elde edilen bulgular, akademik dünyada yeni araştırma konularının tanımlanmasına, sağlık kurumlarında ise liderlik gelişimi odaklı stratejilerin şekillenmesine katkı sunmaktadır. Bu sonuçlar doğrultusunda, gelecekteki araştırma ve uygulamalara yön verebilecek aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Literatürde baskın olan hemşirelik odaklı çalışmaların yanında, hekim liderliği, sağlık yöneticileri ve diğer sağlık profesyonellerinin liderlik deneyimlerine odaklanan çalışmaların artırılması önerilmektedir.
- Uluslararası iş birliklerinin daha da geliştirilmesi, alandaki farklı perspektifleri ve uygulamaları karşılaştırma açısından önemli katkılar sağlayabilir.
- Gelecek araştırmalarda, sadece WoS değil, Scopus veya PubMed gibi veri tabanlarının da dahil edilmesi, analiz kapsamını genişletecektir.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir.

KAYNAKLAR

- Al-Sawai, A. (2013). Leadership of healthcare professionals: Where do we stand? *Oman Medical Journal*, 28(5), 285–287.
- Aparicio-Martinez, P., Perea-Moreno, A.-J., Martinez-Jimenez, M. P., Redel-Macías, M. D., Vaquero-Abellan, M., & Pagliari, C. (2019). A bibliometric analysis of the health field regarding social networks and young people. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16, 4024.
- Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975.
- Asif, M., Jameel, A., Hussain, A., Hwang, J., & Sahito, N. (2019). Linking transformational leadership with nurse-assessed adverse patient outcomes and the quality of care: assessing the role of job satisfaction and structural empowerment. *International journal of environmental research and public health*, 16(13), 2381.
- Assyakur, D. S., & Rosa, E. M. (2022). Spiritual leadership in healthcare: A bibliometric analysis. *Jurnal Aisyah: Jurnal Ilmu Kesehatan*, 7(2), 355–362.
- Aydoğdu, A. F. (2024). Trends of publications on transformational leadership in nursing: A bibliometric analysis. *Leadership in Health Services*, 37(1), 34–52.
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. Free Press.
- Bass, B. M. (1990). From transactional to transformational leadership: Learning to share the vision. *Organizational Dynamics*, 18(3), 19–31.

- Benmira, S., & Agboola, M. (2021). Evolution of leadership theory. *BMJ Leader*, 5, 3–5.
- Bennis, W. (2001). *Bir lider olabilmek* (U. Teksöz, Çev.). Sistem Yayınları.
- Bhulani, N., Miao, T. L., Norbash, A., Castillo, M., & Khosa, F. (2021). Leadership in healthcare: A bibliometric analysis of 100 most influential publications. *BMJ Leader*, 5, 65–68.
- Birkle, C., Pendlebury, D. A., Schnell, J., & Adams, J. (2020). Web of Science as a data source for research on scientific and scholarly activity. *Quantitative Science Studies*, 1(1), 363–376.
- Borge, R. H., Egeland, K. M., Aarons, G. A., Ehrhart, M. G., Sklar, M., & Skar, A. M. S. (2022). “Change doesn’t happen by itself”: A thematic analysis of first-level leaders’ experiences participating in the Leadership and Organizational Change for Implementation (LOCI) strategy. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 49(5), 785–797.
- Broadus, R. N. (1987). Toward a definition of “bibliometrics”. *Scientometrics*, 12, 373–379.
- Celep, O. (2019). *Dönüşümsel ve etkileşimsel liderlik sosyal sermaye ve lider üye etkileşimine etkisi: Otel işletmelerinde bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Chen, C., Zheng, X., Chen, W., Mu, H., Zhang, M., Lang, H., & Hu, X. (2024). Global research trends in nursing leadership from 1985 to 2022: a bibliometric analysis. *Leadership In Health Services*, 37(3), 359-376.
- Cheng, K., Li, Z., Sun, Z., Guo, Q., Li, W., Lu, Y., ... Li, C. (2024). The rapid growth of bibliometric studies: A call for international guidelines. *International Journal of Surgery*, 110(4), 2446–2448.
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62(7), 1382–1402.
- Çağlar, İ. (2004). İktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencileri ile mühendislik fakültesi öğrencilerinin liderlik tarzına ilişkin eğilimlerinin karşılaştırmalı analizi ve çorum örneği. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi* (2), 91-107.
- Çelik, C., & Sünbül, Ö. (2008). Liderlik algılamalarında eğitim ve cinsiyet faktörü: Mersin ilinde bir alan araştırması. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(3), 49–66.
- Daft, R. L. (1999). *Leadership: Theory and practice*. Harcourt College Publishers.
- Dickson, R. K. (2023). Analysis of the traditional leadership theories: A review of contemporary leadership approaches and management effectiveness. *Information and Knowledge Management*, 13(5), 9-23.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285–296.
- Eren, M. Ş., & Titizoğlu, Ö. Ç. (2014). Dönüşümcü ve etkileşimci liderlik tarzlarının örgütsel özdeşleşme ve iş tatmini üzerindeki etkileri. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27, 276–304.

- Farahnak, L. R., Ehrhart, M. G., Torres, E. M., & Aarons, G. A. (2020). The influence of transformational leadership and leader attitudes on subordinate attitudes and implementation success. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 27(1), 98-111.
- Frenk, J. (2010). The global health system: Strengthening national health systems as the next step for global progress. *PLoS Medicine*, 7(1).
- Gao, J., Huang, T., Xu, Y., & Li, T. (2024). Authentic leadership in nursing from 2006 to 2022: A bibliometric analysis and visualization analysis. *American Journal of Health Behavior*, 48(1), 167-176.
- Grech, V., & Eldawlatly, A. A. (2024). STROBE, CONSORT, PRISMA, MOOSE, STARD, SPIRIT, and other guidelines: Overview and application. *Saudi Journal of Anaesthesia*, 18(1), 137-141.
- Guand-Lu, D., Pu, L., & Yong, Z. (2012). Organizational justice as a moderator of relationship between transformational leadership and organizational commitment. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(5), 116-122.
- Gün, İ. (2024). Sağlık hizmetlerinde liderlik kavramı üzerine yapılan çalışmaların vosviewer ile bibliyometrik analizi. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (45), 323-336.
- Haslam, A. (2004). *Psychology In organizations*. Great Britain: Sage Publications.
- Huh S. (2017). How to successfully list a journal in the Social Science Citation Index or Science Citation Index Expanded. *Korean journal of medical education*, 29(4), 221-228.
- Kantek F, Yesilbas H, Aytur Ozen T. (2023). Leadership and care in nursing research: A bibliometric analysis. *J Adv Nurs*. 79(3):1119-1128.
- Keklik, B. (2012). Sağlık hizmetlerinde benimsenen liderlik tiplerinin belirlenmesi: Özel bir hastane örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 14(1), 73-93.
- Khan, Z. A., Nawaz, A., & Khan, I. U. (2016). Leadership theories and styles: A literature review. *Journal of Resources Development and Management*, 16(1), 1-7.
- Kumar, M., George, R. J., & P., A. S. (2022). Bibliometric analysis for medical research. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 45(3), 277-282.
- Kumar, R. D., & Khiljee, N. (2016). Leadership in healthcare. *Anaesthesia & Intensive Care Medicine*, 17(1), 63-65.
- Küçüközkan, Y. (2015). Liderlik ve motivasyon teorileri: Kuramsal bir çerçeve. *Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 86-115.
- Labrague, L. J., Nwafor, C. E., & Tsaras, K. (2020). Influence of toxic and transformational leadership practices on nurses' job satisfaction, job stress, absenteeism and turnover intention: A cross-sectional study. *Journal of nursing management*, 28(5), 1104-1113.
- Lee, H. F., Chiang, H. Y., & Kuo, H. T. (2019). Relationship between authentic leadership and nurses' intent to leave: The mediating role of work environment and burnout. *Journal of nursing management*, 27(1), 52-65.
- Lipman-Blumen, J. (2004). *The allure of toxic leadership: Why we follow destructive bosses and corrupt politicians and how we can survive them*. Oxford University Press.

- Moral-Muñoz, J. A., Herrera-Viedma, E., Santisteban-Espejo, A., & Cobo, M. J. (2020). Software tools for conducting bibliometric analysis in science: An up-to-date review. *Profesional de la Información, 29*(1).
- Mostafa, A. M. S., & Abed El-Motalib, E. A. (2020). Ethical leadership, work meaningfulness, and work engagement in the public sector. *Review of Public Personnel Administration, 40*(1), 112-131.
- Öztürk, O., Kocaman, R., & Kanbach, D. K. (2024). How to design bibliometric research: An overview and a framework proposal. *Review of Managerial Science, 18*(11), 3333–3361.
- Păduraru, O., Moroşanu, A., Păduraru, C. Ş., & Cărăuşu, E. M. (2022). Healthcare management: A bibliometric analysis based on the citations of research articles published between 1967 and 2020. *Healthcare, 10*(3), 555.
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., ... & Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ, 372*.
- Pishgooie, A. H., Atashzadeh-Shoorideh, F., Falcó-Pegueroles, A., & Lotfi, Z. (2019). Correlation between nursing managers' leadership styles and nurses' job stress and anticipated turnover. *Journal of nursing management, 27*(3), 527-534.
- Reyes, C. (2024). Leadership styles vs. leadership theories: Definitions, comparisons and examples. *General Business*
- Sağlam, H. Y., & Karakışla F. S. (2025). Clinical leadership in nursing in an ever-changing world: a bibliometric analysis. *Leadership in Health Services, 38*(3), 464-475.
- Sethuraman, K., & Suresh, J. (2014). Effective leadership styles. *International Business Research, 7*(9), 165.
- Silva, A. (2016). What is leadership? *Journal of Business Studies Quarterly, 8*(1), 1–5.
- Sonnino, R. E. (2016). Health care leadership development and training: Progress and pitfalls. *Journal of Healthcare Leadership, 8*, 19–29.
- Stuber, F., Seifried-Dübon, T., Rieger, M. A., Contributors of the Seegen Consortium, Zipfel, S., Gündel, H., & Junne, F. (2019). Investigating the role of stress-preventive leadership in the workplace hospital: The cross-sectional determination of relational quality by transformational leadership. *Frontiers in Psychiatry, 10*, 622.
- Stuber, F., Seifried-Dübon, T., Tsarouha, E., Azad, Z. R., Erschens, R., Armbruster, I., ... & Junne, F. (2022). Feasibility, psychological outcomes and practical use of a stress-preventive leadership intervention in the workplace hospital: The results of a mixed-method phase-II study. *BMJ Open, 12*(2).
- Swayne, L. E., Duncan, W. J., & Ginter, P. M. (2006). *Strategic management of health care organizations* (5th ed.). Blackwell Publishing.
- Şahin, F. (2012). Büyük adam düşüncesinden liderlikte özellikler kuramına kavramsal bir bakış. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 13*(1), 141-163.
- Tahamtan, I., Safipour Afshar, A., & Ahamdzadeh, K. (2016). Factors affecting number of citations: a comprehensive review of the literature. *Scientometrics, 107*(3), 1195-1225.

- Tsarouha, E., Stuber, F., Seifried-Dübon, T., Radionova, N., Schnalzer, S., Nikendei, C., ... & Rieger, M. A. (2021). Reflection on leadership behavior: Potentials and limits in the implementation of stress-preventive leadership of middle management in hospitals—A qualitative evaluation of a participatory developed intervention. *Journal of Occupational Medicine and Toxicology*, 16, 1–14.
- Uğurluoğlu, Ö., & Çelik, Y. (2009). Örgütlerde stratejik liderlik ve özellikleri. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 12(2), 122–156.
- van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523–538.
- Wang, Y. X., Yang, Y. J., Wang, Y., Su, D., Li, S. W., Zhang, T., & Li, H. P. (2019). The mediating role of inclusive leadership: Work engagement and innovative behaviour among Chinese head nurses. *Journal of nursing management*, 27(4), 688-696.
- Wang, Z., Xing, L., & Zhang, Y. (2021). Do high-performance work systems harm employees' health? An investigation of service-oriented HPWS in the Chinese healthcare sector. *The International Journal of Human Resource Management*, 32(10), 2264-2297.
- Williams, N. J., Wolk, C. B., Becker-Haimes, E. M., & Beidas, R. S. (2020). Testing a theory of strategic implementation leadership, implementation climate, and clinicians' use of evidence-based practice: a 5-year panel analysis. *Implementation Science*, 15(1), 10.
- Wu, Y., Awang, S. R., Ahmad, T., & You, C. (2024). A systematic review of leadership styles in healthcare sector: Insights and future directions. *Geriatric Nursing*, 59, 48-59.
- Yeşil, A. (2016). Liderlik ve motivasyon teorilerine yönelik kavramsal bir inceleme. *Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 158–180.
- Yılmaz, A., & Ceylan, Ç. B. (2011). İlköğretim okul yöneticilerinin liderlik davranış düzeyleri ile öğretmenlerin iş doyumunu ilişkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(2), 277–394.
- Yukl, G. (1989). Managerial leadership: A review of theory and research. *Journal of Management*, 15(2), 251–289.
- Zhao, F., Ahmed, F., & Faraz, N. A. (2020). Caring for the caregiver during COVID-19 outbreak: Does inclusive leadership improve psychological safety and curb psychological distress? A cross-sectional study. *International journal of nursing studies*, 110, 103725.